

EDUSKUNNAN
SIVISTYSVALIOKUNTA

Helsingissä

31 päivänä toukokuuta 1994

Lausunto n:o 5

Ulkoasiainvaliokunnalle

Eduskunta on 31 päivänä toukokuuta 1994 lähettäessään hallituksen esityksen n:o 56 ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että sivistysvaliokunnan on annettava asiasta lausunto ulkoasiainvaliokunnalle.

Valiokunnassa ovat asian johdosta olleet kuultavina neuvotteleva virkamies Jukka Liedes, korkeakouluneuvos Leena Pirilä ja kulttuuri-asianneuvos Risto Kivelä opetusministeriöstä sekä professori Juhani Ahonen Helsingin yliopiston lääketieteellisestä tiedekunnasta.

Hallituksen esitys. Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94, jolla Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) liitesäännöstöön lisätään ETA-sopimuksen asiallista sisältöä koskevat 1 päivän elokuuta 1991 ja 31 päivän joulukuuta 1993 välisenä aikana hyväksytyt Euroopan yhteisöjen säädökset (EY-säädökset).

Uudet säännökset koskevat muun muassa tutkintotodistusten vastavuoroista tunnustamista, jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuurisineiden palauttamista sekä tekijänoikeuksia ja sen eräitä lähioikeuksia.

ETA:n sekakomitean päätös tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1994, jos kaikki ETA-sopimuksessa edellytetyt ilmoitukset on asianmukaisesti tehty ETA:n sekakomitealle.

Esitykseen liittyy lakiehdotus ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen n:o 7/94 eräiden määräysten hyväksymisestä ja päätöksen soveltamisesta. Ehdotettu laki tulisi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tarkoituksena on, että laki tulee voimaan samana päivänä kuin siinä mainittu päätös.

Valiokunnan kannanotot. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä.

Sivistysvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että ETA-sopimus velvoittaa suomalaisen kuuden vuoden lääkärin peruskoulutuksen saaneen vielä kahden vuoden lisäkoulutukseen, joka tähtää yleislääkärinä toimimiseen eurooppalaisen sosiaaliturvajärjestelmän piirissä. Suomessa kaikki lääkärit toimivat sosiaaliturvajärjestelmässä. Suomessa lääkärin peruskoulutuksen tavoitteena on pätevyys toimia yleislääkärin tehtävissä. Perusterveydenhuollon näin pitkää lisäkoulutusta ei siten voida pitää tarpeellisena suomalaisessa lääkärinkoulutuksessa. Sivistysvaliokunta tuleekin kansallisen lainsäädännön yhteydessä kiinnittämään opetusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön huomiota tähän ETA-sopimuksesta aiheutuvaan epäkohtaan.

Sivistysvaliokunta katsoo, että tekijänoikeudellisten suoja-aikojen yhtenäistäminen sinänsä edistää suojatuilla tuotteilla käytävää kauppaa. Teosten nykyisen suoja-ajan pidentämistä 50 vuodesta 70 vuoteen tekijän kuolemasta lukien ei ole kuitenkaan pidetty tarkoituksenmukaisena. Kun direktiivistä aiheutuvia muutoksia joudutaan tekemään, on niitä valmisteltaessa kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että muutoksista aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä saatujen oikeuksien ja aiemmin suojaamattoman aiheiston käytölle.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti esittää,

että ulkoasiainvaliokunta ottaisi edellä lausutun huomioon mietintöä laatien.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Jouppila, varapuheenjohtaja Astala, jäsenet Ala-Harja, Aula, von Bell (osittain), Laakso, Lehtinen, M. Pieti-

käinen (osittain), Pykäläinen (osittain), Rätty (osittain), Suhola, Toivonen, Tykkyläinen ja Virrankoski sekä varajäsenet Korteniemi (osittain) ja A. Ojala (osittain).
